

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 18 września 2023 r.

Poz. 7039

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.930.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 15 września 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 343/LX/2023 Rady Gminy Popów z dnia 16 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w całości, jako sprzecznej z art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.), dalej jako: *ustawa*, w zw. z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako: *Konstytucja RP*.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 16 sierpnia 2023 r. Rada Gminy Popów podjęła uchwałę Nr 343/LX/2023 w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, dalej jako: „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in.: art. 9a ust. 15 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 18 sierpnia 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że jest ona niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy *Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym tworzenie zespołów interdyscyplinarnych*. Z kolei art. 9a ust. 2 ustawy stanowi, że *Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta*. Ponadto zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy *Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego*. Należy podnieść, że ustawa sama wskazuje organ właściwy do powołania zespołu, natomiast od organu stanowiącego gminy wymaga jedynie określenia trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania jego członków. Ustawodawca, przyznając radzie gminy kompetencję do określenia *trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego* wprowadził wymóg precyzyjnego i wyczerpującego ustalenia tej materii przez organ stanowiący gminy. Tym samym zadaniem organu jednostki samorządu terytorialnego jest określenie drogi (procedury), prowadzącej do zgodnego z prawem powołania i odwołania danego członka zespołu. Intencją ustawodawcy było jedynie, aby lokalny prawodawca rozwinął ustalone przez niego uregulowania. „Tryb” według słownika języka polskiego rozumiany jest, jako ustalony porządek, zwyczaj załatwiania określonych spraw, metoda postępowania, sposób, system (Nowy słownik języka polskiego – Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002 r., s. 1243), a „sposób”: 1. określony tryb postępowania, forma wykonania czegoś 2. zespół cech charakterystycznych dla czyjś zachowania 3. to, co umożliwi osiągnięcie lub wykonanie czegoś (Słownik PWN, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/sposob.html>).

Należy ponadto wskazać, że regulacje zawarte w art. 9a ust. 3-5 ustawy określają jakie podmioty wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego:

3. *W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:*

- 1) *jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;*
- 2) *gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;*
- 3) *Policji;*
- 4) *oświaty;*
- 5) *ochrony zdrowia;*
- 6) *organizacji pozarządowych.*

3a. *W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.*

4. *W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi.*

5. *W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ust. 3-4, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.*

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej uchwały należy stwierdzić, że Rada Gminy Popów nie wypełniła w całości delegacji ustawowej z art. 9a ust. 15 ustawy, gdyż w uchwale w ogóle nie uregulowano trybu powołania członków zespołu interdyscyplinarnego, o których mowa w art. 9a ust. 3a ustawy, zaś tryb powołania członków wskazanych w art. 9a ust. 5 ustawy został uregulowany wadliwie.

W § 2 ust. 1 uchwały postanowiono, iż: *W celu powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Wójt Gminy Popów:*

- a) *występuje do podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 punkty 1 do 6 i ust. 4 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;*
- b) *może wystąpić do podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 5 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej o wskazanie kandydatów na członków Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy będą przedstawicielami tych podmiotów w Zespole.*

W tym miejscu należy wskazać, że Rada zobowiązana jest do uregulowania także trybu powołania przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej (art. 9a ust. 3a), gdyż instytucja ta ma prawo złożenia wniosku w przedmiocie uczestnictwa w zespole interdyscyplinarnym. Z kolei bez znaczenia jest okoliczność, że obecnie przedstawiciele Żandarmerii nie wchodzi w skład zespołu działającego na terenie Gminy. Przepis art. 9a ust. 15 ustawy nakłada na organ stanowiący gminy obowiązek uregulowania trybu i sposobu powołania wszystkich członków, którzy wchodzi, lub mogą wchodzić w skład zespołu interdyscyplinarnego. Wobec czego Rada Gminy Popów nie wypełniła w całości delegacji ustawowej z art. 9a ust. 15 ustawy, co implikuje konieczność stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w całości.

W dalszej kolejności należy podnieść, że § 2 ust. 1 lit. b uchwały stanowi, iż *Wójt może wystąpić do podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 5 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej o wskazanie kandydatów na członków Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy będą przedstawicielami tych podmiotów w Zespole.* Udział przedstawicieli ww. podmiotów (prokuratorów oraz przedstawicieli innych podmiotów niż określonych w ust. 3-4, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej) w pracach zespołu jest co prawda fakultatywny, ale decyzja o ich wyznaczeniu należy do tych podmiotów, a nie do wójta, burmistrza, czy prezydenta miasta. Ustalając skład zespołu wójt zobowiązany jest zatem wystąpić do wszystkich podmiotów wskazanych w art. 9a ust. 3-5 ustawy. Tymczasem w § 2 ust. 1 lit. b uchwały Rada przewidziała, że wystąpienie wójta do tych podmiotów o wskazanie kandydatów do zespołu interdyscyplinarnego, ma charakter fakultatywny, na co wskazuje użyte sformułowanie: *może wystąpić do podmiotów.* W ten sposób Rada bezpodstawnie pozostawiła Wójtowi Gminy Popów decyzję co do tego, jakie podmioty będą reprezentowane w zespole interdyscyplinarnym. Przy czym, co również należy zaznaczyć, możliwa jest sytuacja, że przedstawiciele podmiotów wskazanych w § 2 ust. 1 lit. b uchwały znajdą się w składzie zespołu mimo braku inicjatywy ze strony wójta. Przepis § 2 ust. 2 uchwały przewiduje bowiem, że *Po wskazaniu osób, o których mowa w punkcie 1 niniejszego paragrafu Wójt powołuje spośród tych osób*

Zespół Interdyscyplinarny. Nie zmienia to jednak negatywnej oceny trybu powoływania członków zespołu, ponieważ to wójt odpowiedzialny jest za powołanie zespołu interdyscyplinarnego, więc to on powinien wystąpić do wszystkich wskazanych w przepisach ustawy podmiotów o zgłoszenie ich reprezentantów do prac w tym gremium.

Ponadto należy wskazać, że w zakresie trybu i sposobu odwołania członków zespołu interdyscyplinarnego Rada w § 2 ust. 4 uchwały postanowiła, iż: *Odwołanie członka Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zmiana składu osobowego Zespołu następuje w trybie i na zasadach określonych dla powołania członka Zespołu Interdyscyplinarnego*. Wobec nieuregulowania w uchwale trybu i sposobu powołania przedstawicieli Żandarmerii Wojskowej (art. 9a ust. 3a ustawy), należy wskazać, że w oparciu o ww. przepis uchwały, nie określono także trybu i sposobu odwołania tych członków.

Powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr 343/LX/2023 Rady Gminy Popów z dnia 16 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Elżbieta Żabicka-Łakomy